

Regeringens proposition

2008/09:151

Sekretess inom yrkeshögskolan

Prop.
2008/09:151

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 5 mars 2009

Fredrik Reinfeldt

Jan Björklund
(Utbildningsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000) som innebär att sekretess ska gälla i tillsynsverksamhet hos Myndigheten för yrkeshögskolan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2009.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000).....	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Yrkeshögskolan – för kvalificerad yrkeskompetens	6
4.1	Principiella utgångspunkter	6
4.2	Ett särskilt regelverk för yrkeshögskolan	9
5	Sekretess hos Myndigheten för yrkeshögskolan	11
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	13
7	Kostnader	14
8	Författningskommentar	14
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Yrkeshögskolan. För yrkeskunnande i förändring (SOU 2008:29).....	15
Bilaga 2	Lagförslaget i betänkandet Yrkeshögskolan. För yrkeskunnande i förändring	24
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser avseende betänkandet Yrkeshögskolan. För yrkeskunnande i förändring (SOU 2008:29).....	32
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	34
Bilaga 5	Lagrådets yttrande.....	35
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 2009	36

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2008/09:151

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000).

2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000)

Prop. 2008/09:151

Härigenom föreskrivs att 23 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:000) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2008/09:150 Föreslagen lydelse

23 kap.

7 §

Sekretess gäller hos Skolväsendets överklagandenämnd i ärenden som uppkommit där till följd av överklagande av beslut samt i *Statens skolinspektions tillsynsverksamhet* för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller hos Skolväsendets överklagandenämnd i ärenden som uppkommit där till följd av överklagande av beslut samt i *tillsynsverksamhet hos Statens skolinspektion och Myndigheten för yrkeshögskolan* för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för uppgifter i sådana ärenden och i sådan verksamhet där handlingarna omhändertagits för arkivering före denna tidpunkt.

Regeringen bemyndigade den 29 mars 2007 ansvarigt statsråd att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en analys av och lämna förslag till hur eftergymnasiala yrkesutbildningar utanför högskolan ska sammanföras under ett gemensamt ramverk benämnt yrkeshögskolan (dir. 2007:50). Utredningen antog namnet Yrkeshögskoleutredningen. Den 30 augusti 2007 gav regeringen utredningen i uppdrag att utöver det som omfattas av de ursprungliga direktiven föreslå hur verksamheten vid Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning ska förhålla sig till det nya ramverket (dir. 2007:121).

Yrkeshögskoleutredningen överlämnade i mars 2008 betänkandet Yrkeshögskolan. För yrkeskunnande i förändring (SOU 2008:29). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1* och betänkandets lagförslag finns i *bilaga 2*. Betänkandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Utbildningsdepartementet (U2008/2400/SV). I denna lagrådsremiss behandlar regeringen förslaget till ändring i sekretesslagen (1980:100).

Regeringen överlämnade i november 2008 propositionen Yrkeshögskolan (prop. 2008/09:68) till riksdagen. I propositionen föreslås en lag om yrkeshögskolan och en lag om ändring i skollagen (1985:1100) som innebär att bestämmelserna om påbyggnadsutbildning tas bort. Lagen om yrkeshögskolan ska enligt förslaget träda i kraft den 15 april 2009 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2009. Lagen om ändring i skollagen föreslås träda i kraft den 1 september 2009. Regeringen gör i propositionen också bedömningen att en särskild myndighet bör inrättas med uppgift att administrera de utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan och vissa andra eftergymnasiala yrkesutbildningar m.m. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2008/09:UbU6, rskr. 2008/09:178).

Regeringen bemyndigade den 11 december 2008 ansvarigt statsråd att ge en särskild utredare i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av en ny myndighet med samlat ansvar för yrkeshögskolan (dir. 2008:153). Den nya myndighetens namn ska enligt direktiven vara Myndigheten för yrkeshögskolan och den ska inleda sin verksamhet den 1 juli 2009.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 12 februari 2009 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Lagrådet har inte haft något att invända mot förslaget.

Propositionen Offentlighets- och sekretesslag

I lagrådsremissen föreslogs en ändring i sekretesslagen. Regeringen har emellertid i dag beslutat propositionen Offentlighets- och sekretesslag (prop. 2008/09:150). Propositionen innehåller ett förslag till offentlighets- och sekretesslag, som ska ersätta sekretesslagen. Den nya lagen,

som föreslås träda i kraft den 30 juni 2009, utgör en omarbetning av sekretesslagen i syfte att göra regleringen mer lättförståelig och lättillämpad. Det förslag som regeringen nu lämnar föreslås därför, till skillnad från vad som föreslogs i lagrådsremissen, utgöra en ändring i den föreslagna offentlighets- och sekretesslagen.

Till dess riksdagen har beslutat annat är sekretesslagen alltjämt gällande. Vid beskrivningar av gällande rätt i denna proposition hänvisas därför till sekretesslagen. Då det bedöms viktigt för läsförståelsens skull görs också en hänvisning till bestämmelser i den föreslagna offentlighets- och sekretesslagen. I prop. 2008/09:150 finns i bilagorna 7 och 8 jämförelsetabeller mellan sekretesslagen och offentlighets- och sekretesslagen.

4 Yrkehögskolan – för kvalificerad yrkeskompetens

4.1 Principiella utgångspunkter

Utbyggnaden av högre utbildning i Sverige har under de senaste åren varit stor och är en viktig del av utbildningspolitiken. Andelen personer med eftergymnasial utbildning som är tre år lång eller längre har sedan 1990 ökat från 11 till 21 procent. Trots detta finns det från arbetslivet en efterfrågan på kvalificerad yrkeskompetens som inte tillgodoses av högskolans nuvarande utbildningsutbud. Denna efterfrågan finns inom samhällets alla sektorer och den har stadigt ökat under de senaste åren. För att möta denna efterfrågan har det inom andra statliga utbildningsformer och utanför det offentliga utbildningsväsendet utvecklats utbildningar som kombinerar teori med praktik och aktivt lärande i arbetslivet. De kunskaper och färdigheter som en studerande förvärvar i sådan utbildning bidrar till utveckling av produktionen av varor och tjänster och därmed till ekonomisk tillväxt. Kunskaperna och färdigheterna ökar även den enskildes möjligheter till ett mera aktivt samhällsliv.

Den eftergymnasiala utbildningen i och utanför Sverige

En utgångspunkt för att bestämma vad som är eftergymnasial utbildning i Sverige är de förkunskapskrav som ställs. Om utbildningen ställer krav på och bygger vidare på kunskaper som motsvarar de som kan fås på gymnasieskolans nationella program, ska utbildningen betraktas som eftergymnasial. Huvuddelen av den eftergymnasiala utbildningen bedrivs inom högskolor och universitet. I OECD-sammanhang används begreppet tertiär utbildning. Begreppet avser utbildning efter gymnasienivå som leder till någon examen eller till fortsatta studier. Begreppet bygger till stor del på det totala antalet studieår och inte på krav på progression i kunskaper.

Vilka eftergymnasiala utbildningar som räknas som högskoleutbildning och vilka som hänförs till annan form av eftergymnasial utbildning skiljer sig mellan olika länder. I Sverige har merparten av de eftergymnasiala yrkesinriktade utbildningarna, t.ex. utbildning till sjuksköterska,

lärare m.fl., samlats inom högskolan. Vissa andra länder gör tidigt en uppdelning mellan yrkesutbildningar och mer teoretiska utbildningar, allmänna utbildningar, vilket lett till parallella system för eftergymnasial utbildning.

Utöver yrkesinriktade högskoleutbildningar finns det eftergymnasiala yrkesinriktade utbildningar inom andra utbildningsformer. Dessa har i allmänhet ett annat syfte och avser att ge en annan kompetens än yrkesutbildningarna inom högskolan. I formell och praktisk mening är det kravet på forskningsanknytning och de mål som lagts fast för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå som skiljer högskoleutbildning från övrig eftergymnasial utbildning.

Frågan om utveckling av och fastare former för eftergymnasial yrkesutbildning utanför högskolan i Sverige har varit kontroversiell. Den princip som lades fast genom 1975 års högskolereform, att all eftergymnasial utbildning ska samlas i högskolan och forskningsanknytas, har fortsatt haft många förespråkare. Förslag om att införa en svensk yrkeshögskola framfördes redan i betänkandet Yrkeshögskolan – Kvalificerad eftergymnasial yrkesutbildning (SOU 1995:38) av Utredningen om kvalificerad eftergymnasial yrkesutbildning. Benämningen var inspirerad av dels den dåvarande finska processen att sammanföra olika eftergymnasiala utbildningar i en yrkeshögskola, dels utvecklingen av Berufsakademie i flera tyska delstater. Användningen av beteckningen yrkeshögskola, som innefattar ordet ”högskola”, för utbildningar som inte anordnas enligt högskolelagen (1992:1434) ifrågasattes. Utredningens förslag om en kvalificerad eftergymnasial yrkesutbildning anammades, men med benämningen kvalificerad yrkesutbildning. Beslutet att utveckla kvalificerad yrkesutbildning som en fristående utbildningsform utgjorde ett första större avsteg från den princip som lades fast genom 1975 års högskolereform.

Kvalificerad yrkesutbildning kan anordnas av statliga universitet och högskolor, kommuner, landsting och enskilda fysiska eller juridiska personer. Utbildningen ska anordnas med statsbidrag eller särskilda medel och den ska bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella eller specialutformade program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. Utbildningen ska bl.a. ha sin grund dels i kunskap som genererats i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap samt utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås. Utbildningen ska ge sådana fördjupade teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i ett modernt organiserat arbetsliv, präglas av såväl teoretiskt djup som en stark arbetslivsanknytning samt utvecklas och bedrivs i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare.

Kvalificerad yrkesutbildning är i dag den eftergymnasiala utbildningsform utanför högskolan som har flest antal studerande, drygt 30 000 individer under 2007.

Vissa andra eftergymnasiala yrkesutbildningar

Förutom kvalificerad yrkesutbildning erbjuder också de kompletterande utbildningarna eftergymnasial yrkesutbildning. Det är i huvudsak fråga

om utbildningar inom yrkes-, konst- eller kulturområdet. Utbildningarna, som organiseras av en enskild anordnare, kan få stå under statlig tillsyn och kan också få statligt stöd i annan form. För att få statligt stöd ska ett antal kriterier vara uppfyllda i enlighet med förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar. Om en utbildning anses värdefull från nationell synpunkt kan studiestöd lämnas och om utbildningen anses särskilt värdefull från nationell synpunkt kan statsbidrag lämnas.

Påbyggnadsutbildningarna inom den kommunala vuxenutbildningen är en annan form av eftergymnasial yrkesutbildning. De kan i många fall följas tillbaka till specialkurser och högre specialkurser som fanns i gymnasieskolan före 1991 års gymnasireform (prop. 1990/91:85 Växa med kunskaper – om gymnasieskolan och vuxenutbildningen). Därefter har utbildningarna anordnats inom den kommunala vuxenutbildningen. I kraft av övergångsbestämmelser till skollagen (1985:1100) och senare med stöd av särskild reglering har de anordnande kommunerna tidigare kunnat kräva interkommunal ersättning från elevernas hemkommuner. Utbildning enligt fyra nationella kursplaner för påbyggnadsutbildningar kunde ingå i ramen för den fastställda kvoten för riksrekrytering. Därutöver fanns den nationella ramkursplanen för teknikerutbildning, som var riksrekryterande men som kunde anordnas utan tillstånd av Statens skolverk. Systemet reformerades 2005 genom att huvuddelen av påbyggnadsutbildningarna omvandlades och överfördes till kvalificerad yrkesutbildning. Några få omvandlades till kompletterande utbildningar respektive folkhögskolekurser. Ett mindre antal utbildningar, flertalet med lokalt fastställda kursplaner, som inte var lämpliga att föra över till någon annan utbildningsform fick kvarstå som påbyggnadsutbildningar inom kommunal vuxenutbildning men med statlig finansiering. Skolverket beslutar om statsbidrag för dessa utbildningar med stöd av förordningen (2005:676) om statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning. I samband med reformen justerades det generella statsbidraget till kommunsektorn. I förordningen anges bl.a. riktlinjer för beslut om statsbidrag för en påbyggnadsutbildning. Möjligheten för en kommun att anordna och själv finansiera påbyggnadsutbildning kvarstår efter 2005 års reform. För att stimulera utbildning av personal inom vissa bristområden har Skolverket, på regeringens uppdrag, meddelat föreskrifter om kursplaner för bl.a. utbildning till barnskötare och tandsköterska.

Regeringen utsåg 2004 Stockholms Hantverksförenings Förvaltnings AB att vara huvudman för en försöksverksamhet med lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken. Föreningen hade dessförinnan bedrivit en liknande verksamhet med stöd av EU-bidrag. Försöksverksamheten reglerades genom förordningen (2004:167) om statligt stöd till försöksverksamhet med lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken. I 2007 års ekonomiska vårproposition (prop. 2006/07:100) aviserades att försöksverksamheten med lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken skulle göras permanent och utökas. I budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1, utg.omr. 16) föreslogs att medel skulle avsättas för att utöka antalet årsstudieplatser. Platserna ska spridas över landet. Den numera permanenta lärlingsutbildningen regleras i förordningen (2008:48) om statsbidrag för lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken. Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

administrerar verksamheten. Lärlingsutbildningen är på eftergymnasial nivå. Sökande till utbildningen ska ha slutfört för hantverksyrket relevant gymnasial utbildning eller genom yrkesverksamhet eller annan för yrket relevant verksamhet ha förvärvat motsvarande kunskaper. Utbildningen är upplagd så att 80 procent av utbildningstiden är arbetsplatsförlagd och 20 procent är skolförlagd. Utbildningen får omfatta högst 80 veckor. Lärlingen är studerande och inte anställd.

Nuvarande bestämmelser

De eftergymnasiala yrkesutbildningarna utanför högskolan styrs i dag av flera olika regelverk, i huvudsak lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning och förordningen (2001:1131) om kvalificerad yrkesutbildning, skollagen (1985:1100) och förordningen (2002:1012) om kommunal vuxenutbildning, förordningen (2005:676) om statsbidrag till viss påbyggnadsutbildning, förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar samt förordningen (2008:48) om statsbidrag för lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken.

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning är i dag enligt förordningen (2001:723) med instruktion för Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning förvaltningsmyndighet för kvalificerad yrkesutbildning. Skolverket är enligt förordningen (2008:612) med instruktion för Statens skolverk förvaltningsmyndighet för det offentliga skolväsendet. I det offentliga skolväsendet ingår kommunal vuxenutbildning inklusive påbyggnadsutbildning. Kompletterande utbildningar och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken liksom de eftergymnasiala yrkesutbildningarna inom folkbildningen ligger utanför det offentliga skolväsendet. Folkbildningsrådet har enligt förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen ett visst ansvar för de eftergymnasiala yrkesutbildningarna inom folkbildningen.

4.2 Ett särskilt regelverk för yrkeshögskolan

Eftergymnasiala yrkesutbildningar utanför högskolan anordnas i dag av en rad olika huvudmän, såväl offentliga som privata. Antalet utbildningsanordnare är mycket stort. Formellt styrs de av flera olika regelverk. Regeringen har därför i propositionen Yrkeshögskolan (prop. 2008/09:68) bedömt att det behövs en organisation som kan hantera denna heterogena grupp utbildningar mer effektivt än vad som hittills har varit fallet. Enligt propositionen bör ett regelverk kallat yrkeshögskolan skapas som ska säkerställa utbildningarnas kvalitet, förenkla regelverken, öka tydligheten samt förbättra informationen till de studerande och till arbetsmarknaden. Regeringen framhåller i propositionen att utbildningssektorn behöver en utbildningsform på eftergymnasial nivå där arbetslivsgenererad kunskap är en huvudkomponent.

I propositionen föreslås en lag om yrkeshögskolan. Bestämmelserna i lagen syftar till att inom yrkeshögskolan säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd, att statens stöd för dessa utbildningar fördelas effektivt och att utbild-

ningarna håller hög kvalitet. Bestämmelserna syftar även till att inom smala yrkesområden tillgodose behov av eftergymnasiala yrkesutbildningar som avses leda till förvärvsarbete för de studerande eller till en ny nivå inom deras yrke. En myndighet beslutar efter ansökan om en utbildning, som inte får vara en högskoleutbildning, ska ingå i yrkeshögskolan och hur många årsplatser utbildningen i så fall ska omfatta. Utbildning inom yrkeshögskolan får anordnas av statliga universitet och högskolor, kommuner, landsting och enskilda fysiska eller juridiska personer. Utbildningsanordnaren får anordna utbildningen i samverkan med andra.

En utbildning inom yrkeshögskolan ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella eller specialutformade program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. Utbildningen ska ha sin grund i kunskap som genererats dels i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås. Utbildningen ska ge sådana teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet. Utbildningen ska präglas av såväl stark arbetslivsanknytning som teoretisk förankring. Utbildningen ska vidare utvecklas och bedrivs i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare. Utbildningen ska även bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

En anordnare av utbildning inom yrkeshögskolan ska efter ansökan kunna få statsbidrag eller särskilda medel för utbildningen. Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som fördelar bidrag och medel. Utbildning för vilken utbildningsanordnaren får statsbidrag eller särskilda medel ska i princip vara avgiftsfri för de studerande. En myndighet får besluta att utbildningsanordnaren får ta ut studerandeavgifter för annan utbildning inom yrkeshögskolan. Avgifterna ska vara skäliga med hänsyn till de kostnader som anordnaren har, förutsatt att kostnaderna i sig kan anses rimliga för verksamheten. En anordnare av utbildning inom yrkeshögskolan ska efter anmälan till en myndighet få bedriva sådan utbildning även som uppdragsutbildning. Regeringen ska få meddela föreskrifter om att en myndighet får ta ut avgifter av en sådan utbildningsanordnare.

En utbildning inom yrkeshögskolan ska vara öppen för alla som uppfyller behörighetsvillkoren för utbildningen och studiestöd bör kunna lämnas till studerande i utbildningen. Om inte alla behöriga sökande till en utbildning kan tas emot till utbildningen, ska ett urval göras bland de sökande. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ansökan och antagning till utbildningarna inom yrkeshögskolan, ytterligare föreskrifter om urval och föreskrifter om vilka examina som får avläggas. Utbildningsanordnaren ska få utfärda utbildningsbevis och examensbevis.

Yrkeshögskoleutbildningens omfattning bör anges enligt ett poängsystem där 100 poäng motsvarar heltidsstudier under 20 veckor. Utbildningen bör få avslutas med en yrkeshögskoleexamen om den omfattar minst 200 poäng. Utbildning, som omfattar minst 400 poäng och ett självständigt arbete samt som till minst en fjärdedel består av lärande i arbete, bör få avslutas med en kvalificerad yrkeshögskoleexamen. Ett ytterligare krav för en kvalificerad yrkeshögskoleexamen bör vara att det finns en ledningsgrupp med en särskild sammansättning för utbildningen.

De personer som anlitas av utbildningsanordnaren för undervisning eller handledning ska genom utbildning eller erfarenhet ha kompetens för den utbildning som de ska bedriva. Utbildningsanordnaren ska se till att kompetensutveckling anordnas för de personer som anlitas för undervisning eller handledning.

De studerande i en utbildning inom yrkeshögskolan ska ha rätt att utöva inflytande över utbildningen. Utbildningsanordnaren ska verka för att de studerande tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Överklagandenämnden för högskolan ska pröva överklaganden av vissa beslut som berör de studerande. Högskolans avskiljandenämnd ska pröva frågor om avskiljande inom yrkeshögskolan.

En särskild myndighet, Myndigheten för yrkeshögskolan, bör enligt propositionen inrättas med uppgift att administrera de utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan och vissa andra eftergymnasiala yrkesutbildningar m.m. Regeringen bedömer i propositionen att Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning bör avvecklas.

5 Sekretess hos Myndigheten för yrkeshögskolan

Regeringens förslag: Sekretess ska gälla i tillsynsverksamhet hos Myndigheten för yrkeshögskolan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Sekretessen ska inte gälla beslut i ärende.

För uppgift i en allmän handling ska sekretessen gälla i högst 70 år.

Den tystnadsplikt som följer av sekretessbestämmelsen ska inte inskränka meddelarfriheten.

Utredningens förslag: Överrensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har särskilt kommenterat förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Behovet av en ny sekretessbestämmelse

Yrkeshögskolan och en särskild förvaltningsmyndighet för yrkeshögskolan ska inrättas den 1 juli 2009. Den nya myndigheten bör administrera de utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan och vissa andra eftergymnasiala utbildningar. Det innebär att myndigheten bör överta vissa uppgifter från Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, som bör avvecklas, och från Statens skolverk. Den nya myndigheten bör besluta om vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan och om statligt stöd för sådana utbildningar. Myndigheten bör även ha tillsyn över utbildningarna inom yrkeshögskolan.

Påbyggnadsutbildningen inom kommunal vuxenutbildning, den kvalificerade yrkesutbildningen och lärlingsutbildningen för vuxna till vissa

hantverksyrken bör i samband med inrättandet av yrkeshögskolan upphöra som egna eftergymnasiala utbildningsformer. Hanteringen av statsbidraget till kompletterande utbildningar enligt förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar bör flyttas från Skolverket till den nya myndigheten för yrkeshögskolan. Skolverket och Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning bör således inte längre hantera statsbidrag för viss påbyggnadsutbildning och kompletterande utbildningar respektive kvalificerad yrkesutbildning och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken. Myndigheten för yrkeshögskolan bör även överta det tillsynsansvar som Statens skolinspektion i dag har vad gäller de kompletterande utbildningarna. Vad avser dessa utbildningar har regeringen i propositionen Yrkeshögskolan (prop. 2008/09:68) angett att vissa eftergymnasiala kompletterande utbildningar, främst inom konst- och kulturområdet, har andra syften och förutsättningar än de som utmärker yrkeshögskolan. Utbildningarna är mer konstnärliga eller kulturorienterade än yrkesinriktade. Dessa utbildningar bör enligt regeringens bedömning i den angivna propositionen under en övergångsperiod fortsätta att bedrivas enligt förordningen om statligt stöd till kompletterande utbildningar. Flera av de kompletterande utbildningarna bör emellertid enligt propositionen ha möjlighet att efter ansökan ingå i yrkeshögskolan.

Skolinspektionen har i dag tillsyn över det offentliga skolväsendet, inklusive påbyggnadsutbildning, samt den av det allmänna anordnade förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen. Skolinspektionen har också tillsyn över vissa andra utbildningar och verksamheter i den omfattning som följer av särskilda bestämmelser eller särskilda beslut, däribland kompletterande utbildningar. Sekretess gäller enligt 7 kap. 36 § sekretesslagen (1980:100) (23 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen) i Skolinspektionens tillsynsverksamhet för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs. Det är otillfredsställande att den sekretess som i dag gäller i tillsynsverksamheten för de kompletterande utbildningarna upphör att gälla enbart av det skälet att tillsynsansvaret vad gäller utbildningarna flyttas över från Skolinspektionen till Myndigheten för yrkeshögskolan. Detsamma gäller de utbildningar som i dag utgör påbyggnadsutbildningar. Vidare är det svårt att motivera varför uppgifter om enskildas personliga förhållanden, som lämnas av en anordnare av en utbildning inom yrkeshögskolan i samband med tillsynsverksamhet, inte ska vara skyddade av sekretess i samma utsträckning som gäller när samma slag av uppgifter lämnas av en anordnare av en kompletterande utbildning eller av en anordnare av en utbildning inom det offentliga skolväsendet. Det är angeläget att myndigheten får möjlighet att sekretessbelägga känsliga uppgifter i läkarintyg, psykologutlåtanden m.m. som skickas in av enskilda till stöd för en anmälan. Frånvaron av ett sekretesskydd kan medföra att enskilda avstår från att skicka in uppgifter som är väsentliga för att ärendet ska kunna utredas på ett fullgott sätt. Om uppgifterna ändå skickas in riskerar de att bli offentliga vilket kan leda till stort obehag för den enskilde. Regeringen föreslår därför att sekretess ska gälla i tillsynsverksamhet hos Myndigheten för yrkeshögskolan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden. Sekretessen ska omfatta uppgifter inom alla former av tillsyn, oavsett vem som

är huvudman för den verksamhet som är föremål för tillsyn och vem som har gett in uppgiften till myndigheten. Med hänsyn till offentlighetsintresset bör sekretessen dock inte gälla för myndighetens beslut i ett ärende.

Sekretessens styrka m.m.

Insynsintresset i Myndigheten för yrkeshögskolans tillsynsverksamhet får anses vara stort. Sekretessen till skydd för enskildas personliga förhållanden bör därför gälla med ett rakt skaderekvisit, dvs. presumptionen bör vara att uppgifterna är offentliga. Sekretessen bör således gälla endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Den föreslagna sekretessbestämmelsen är identisk med sekretessen hos Skolinspektionen. Det är därför lämpligt att sekretessen hos dessa två myndigheter regleras i samma paragraf (7 kap. 36 § sekretesslagen) (23 kap. 7 § offentlighets- och sekretesslagen).

Den tid sekretessen längst kan gälla bör, i likhet med vad som gäller för sekretessen hos Skolväsendet överklagandenämnd och Skolinspektionen, bestämmas till högst 70 år.

Meddelarfrihet

I 16 kap. 1 § sekretesslagen finns de tystnadsplikter uppräknade som har företräde framför principen om meddelarfrihet, dvs. rätten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen att lämna uppgift i vilket ämne som helst för publicering i de medier som de båda grundlagarna omfattar. När sekretess infördes för den tillsynsverksamhet som i dag bedrivs av Skolinspektionen gjordes bedömningen att den tystnadsplikt som följer av sekretessbestämmelsen inte skulle ha företräde framför meddelarfriheten (prop. 2005/06:161 s. 66). Samma bedömning gjordes vad gäller den sekretessbestämmelse som gäller hos Skolinspektionen i ärenden enligt 14 a kap. skollagen (1985:1100) (prop. 2007/08:95 s. 459 f.). Regeringen anser att inte heller den tystnadsplikt som följer av den nu föreslagna bestämmelsen bör ha företräde framför meddelarfriheten.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Den nya bestämmelsen i offentlighets- och sekretesslagen ska träda i kraft den 1 juli 2009. Äldre bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen ska fortfarande gälla för uppgifter i sådana ärenden och i sådan verksamhet där handlingarna omhändertagits för arkivering före denna tidpunkt.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag vad gäller tidpunkten för ikraftträdande. Utredningen har inte föreslagit några övergångsbestämmelser.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har särskilt kommenterat förslaget. Prop. 2008/09:151

Skälen för regeringens förslag: Den föreslagna lagändringen bör träda i kraft den 1 juli 2009, då Myndigheten för yrkeshögskolan ska inleda sin verksamhet. Eftersom uppgifter som omhändertagits för arkivering före ikraftträdandet bör omfattas av bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen i deras äldre lydelse, bör en övergångsbestämmelse av den innebörden införas. För att sekretessen ska omfatta både uppgifter som finns i handlingar och uppgifter som fått muntligen i verksamheten eller ärendet utan att skrivas ned används formuleringen ”uppgifter i sådana ärenden och i sådan verksamhet där handlingarna omhändertagits för arkivering”. Vissa handlingar blir inte allmänna förrän de omhändertagits för arkivering, se 2 kap. 9 § tryckfrihetsförordningen. Av detta skäl talas det om ”handlingar” som omhändertas för arkivering och inte om ”allmänna handlingar” som omhändertas för arkivering.

7 Kostnader

De eventuella kostnader som förslagen kan innebära bedöms vara av så marginell karaktär att de ryms inom ramen för befintliga anslag.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen.

23 kap.

7 §

I paragrafen införs en ny bestämmelse om sekretess för uppgifter om enskildas personliga förhållanden som förekommer i Myndigheten för yrkeshögskolans tillsynsverksamhet. Bestämmelsen är tillämplig på uppgifter som inkommer från såväl andra myndigheter som från enskilda. Sekretessen gäller med rakt skaderekvisit, dvs. presumtionen är att uppgifterna är offentliga. Syftet med sekretessen är att skydda typiskt sett känsliga uppgifter om enskildas personliga förhållanden. Uppgifter om betyg och studieresultat är sådana uppgifter som typiskt sett inte omfattas av sekretess. Sekretessen gäller inte för uppgifter som tas in i ett beslut i ett ärende (jfr prop. 2005/06:161 s. 101).

Då den tystnadsplikt som följer av den nya sekretessbestämmelsen inte har getts företräde framför meddelarfriheten innebär lagändringen vidare att meddelarfriheten, på motsvarande sätt som redan gäller hos Skolväsendets överklagandenämnd och Statens skolinspektion, inte kommer att vara inskränkt i Myndigheten för yrkeshögskolans tillsynsverksamhet.

Uppdraget

En särskild utredare skall göra en analys av och lämna förslag till hur eftergymnasiala yrkesutbildningar utanför högskolan skall sammanföras under ett gemensamt ramverk benämnt Yrkeshögskolan⁷. Det ingår alltså inte i uppdraget att pröva om en yrkeshögskola behövs eller vilka motiv som kan finnas för att skapa en sådan.

Syfte

Förslagen innebär att ett ramverk kallat yrkeshögskolan ska skapas. Syftet är att säkerställa kvalitet och rättssäkerhet för de studerande samt förenkla regelverken, öka tydligheten och förbättra informationen till de studerande och till arbetsmarknaden. Vidare avses ramverket medverka till effektivare resursanvändning, till tydligare prioriteringar med utgångspunkt i arbetslivets behov samt till mer likvärdiga ekonomiska villkor för anordnare och de studerande. Ramverket ska också medverka till att säkerställa tillgång på sådana yrkeskvalifikationer som efterfrågas av arbetslivet.

Yrkeshögskolans omfattning

Yrkeshögskolan ska bildas med utgångspunkt i de eftergymnasiala yrkesutbildningarna utanför högskolan som nu finns. De är den kvalificerade yrkesutbildningen (KY), påbyggnadsutbildning (PU) inom kommunal vuxenutbildning, de kompletterande utbildningarna samt lärlingsutbildningen för vuxna till vissa hantverksyrken, vilka alla föreslås upphöra som separata utbildningsformer. Därutöver diskuteras möjligheten att korta högskoleutbildningar med svag forskningsanknytning skulle kunna föras över till yrkeshögskolan. Också eftergymnasiala yrkesutbildningar inom folkhögskolan skulle kunna erbjudas kvalitetssäkring inom ramverket yrkeshögskolan.

Pågående och beslutade utbildningar ska fullföljas enligt hittills gällande regler och de av Skolverket respektive Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning fattade besluten. Myndighetsansvaret för dem övergår till den nya myndigheten för yrkeshögskolan den 1 juli 2009. Denna myndighet får pröva ansökningar från huvudmännen om eventuell fortsatt verksamhet inom yrkeshögskolan.

Förslagen innebär att det inom det allmänna utbildningsväsendet inte kommer att finnas någon eftergymnasial yrkesutbildning vid sidan om högskolan och den nya myndighetens för yrkeshögskolan ansvarsområde.

Författningsförslag läggs fram avseende en lag om yrkeshögskolan, en förordning med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan, en förordning om yrkeshögskolan, en förordning om statligt stöd till utbild-

ningar inom yrkeshögskolan, en förordning om utbildning inom yrkeshögskolan som uppdragsutbildning samt en förordning om statligt stöd till vissa eftergymnasiala utbildningar. Därutöver läggs förslag om en rad konsekvensändringar i olika författningar.

Prop. 2008/09:151
Bilaga 1

Utbildningens karaktär

Utbildningarna ska i hög grad baseras på kunskaper, färdigheter och erfarenheter som genereras och utvecklas vid produktionen av varor och tjänster. De ska vara eftergymnasiala och bygga på den grund gymnasieskolan ger. För behörighet ska krävas genomgången gymnasieskola med godkänt slutbetyg eller motsvarande kunskaper förvärvade på annat sätt.

Många utbildningar inom yrkeshögskolan kommer att direkt bygga vidare på de kunskaper som de yrkesförberedande utbildningarna i gymnasieskolan avses ge de studerande. De ska komma till stånd och utvecklas för att det finns ett behov av bestämda kvalifikationer på arbetsmarknaden. Vid utformningen av yrkeshögskolans utbildningar och deras innehåll ska arbetslivet ha ett avgörande inflytande och dess krav ska vara utgångspunkt vid kvalitetssäkring och utvärdering.

Planering och dimensionering

I betänkandet redovisas förslag till struktur och processer för hur yrkeshögskolan ska hantera dimensioneringsuppgiften. Den ska bygga på en kombination av initiativ på lokal och regional nivå, uppföljning och utvärdering av pågående verksamhet samt en väl utvecklad omvärldsbevakning i samverkan med många andra aktörer. Det är en ständigt pågående process, som ska bidra till att utbildningsutbudet inom yrkeshögskolan kontinuerligt förnyas. Det hindrar naturligtvis inte att det inom yrkeshögskolan kan finnas utbildningar som tillgodoser en över tid stabil efterfrågan på kvalifikationer.

Det grundläggande beslutet i planeringsprocessen blir att den nya myndigheten prövar en ansökan från en utbildningsanordnare om att omfattas av yrkeshögskolans kvalitetssäkringssystem. Grunden för beslutet är de kvalitativa krav som lagts fast för utbildningar inom yrkeshögskolan. Till ett positivt beslut kan anges behov av vissa utvecklingsinsatser och ett högsta antal årsplatser. Utbildningar, som omfattas av yrkeshögskolans kvalitetssäkringssystem, kan ansöka hos den nya myndigheten om statligt ekonomiskt stöd.

När en utbildning förlorat sin arbetsmarknadsrelevans eller inte längre lever upp till de kvalitetskrav som gäller, ska myndigheten besluta att den ska fasas ut. Utfasningen kan ske successivt genom minskat eller indraget statligt stöd och minskad dimensionering eller genom uteslutning från kvalitetssäkringssystemet.

Kvalitetskriterier

I betänkandet redovisas ett antal kvalitetskriterier för yrkeshögskolan som är inspirerade framförallt av kvalitetsarbetet inom Bologna-processen samt av kvalitetsnormer inom existerande utbildningsformer i Sverige.

De har anpassats till och kompletterats med kriterier som springer ur yrkeshögskolans särskilda förutsättningar.

De redovisade kriterierna ska ses som exempel och är valda för att ytterligare tydliggöra utbildningens karaktär inom yrkeshögskolan.

Uppföljning och kvalitetssäkring

Den nya myndigheten ska bygga upp en fullgod uppföljning framförallt vad gäller verksamhetens resultat. För att åstadkomma detta behöver den ha tillgång till ett studerande- och studiedokumentationssystem där studerandeprestationer kan följas på individnivå. Myndigheten behöver också bygga upp ett uppföljningssystem, som utgår från författningarna och de fastställda kvalitetskriterierna.

Myndigheten har att löpande följa, granska och värdera den verksamhet som bedrivs inom ramverket. Ett avgörande motiv för att skapa ramverket är behovet av kvalitetssäkring. Myndigheten har också att avgöra hur ramarna till ekonomiskt stöd till eftergymnasial yrkesutbildning ska fördelas. Därutöver krävs en återkommande fristående utvärdering av såväl yrkeshögskolan som system, som av enskilda utbildningar eller grupper av utbildningar och av myndighetens eget arbete.

Myndigheten ska värdera bl.a. kvaliteten i enskilda utbildningar, utbildningsanordnarens förmåga att anordna utbildningar samt utbildningsbehov inom olika yrkesområden eller regioner. Inom dessa områden måste myndigheten bygga upp en hög intern kompetens. Denna omvärldskunskap ska byggas upp i samverkan med branscher, parter, myndigheter och andra organisationer och institutioner.

Den nya myndigheten ska utöva tillsyn och genomföra kvalitetsgranskning samt ha resurser att låta oberoende institutioner, t.ex. vid universitet och högskolor, utvärdera olika aspekter av verksamheten inom såväl yrkeshögskolan som myndigheten.

Yrkeskunnande och yrkeslärande

Utbildningarna i yrkeshögskolan ska ha ett väsentligt inslag av arbetslivsanknutet lärande. Att utveckla formerna för arbetslivsanknytning av lärandet blir en utmaning för yrkeshögskolan. För att inte en stor del av de eftergymnasiala yrkesutbildningarna ska hamna utanför möjligheten att ingå i yrkeshögskolan, måste formerna för arbetslivsanknytning utvecklas. Denna utveckling ska utgå från den kunskap som finns om hur yrkeskunnande utvecklas i samspel med produktion av varor och tjänster. Även om deltagarna inte alltid behöver befinna sig på en arbetsplats i bestämda perioder måste undervisning och handledning samt undervisande personal och handledande personal ha en stark anknytning till arbetslivet. Arbets- och övningsuppgifter behöver utformas så att en reell progression i lärandet kan uppnås.

Utbildningens omfattning ska anges med ett poängsystem där 100 poäng motsvarar heltidsstudier under 20 veckor. I frågan om tillgodoräknande av utbildning inom yrkeshögskolan vid övergång till högskolan eller vice versa, betonas vikten av att kunna tillgodoräkna kunnande, som förvärvats i det ena systemet, när man går över till det andra. Fokus ska då riktas mot förvärvade kunskaper i stället för poängsystem och numeriska värden.

I yrkeshögskolan ska det finnas två olika examina. Den allmänna examen ska benämnas yrkeshögskoleexamen och kräva att deltagaren har fullgjort vad som krävs för att bli godkänd på alla moment i en utbildning omfattande minst 300 poäng. För kvalificerad yrkeshögskoleexamen ska krävas dels att utbildningen omfattar minst 400 poäng, dels att minst en fjärdedel av utbildningstiden utgjorts av lärande i arbete. Vidare ska det krävas ett examensarbete samt att utbildningen uppfyller vissa organisatoriska krav.

Utbildningens organisation mm

I avsnitt 7 lämnas förslag på reglering av lokal ledning och styrning av utbildningen. Sålunda föreslås att det ska finnas en ledningsgrupp för varje utbildning. Flertalet av ledamöterna ska vara företrädare för arbetslivet. Den nya myndigheten ska efter förslag från utbildningsanordnaren godkänna en utbildningsplan. Ledningsgruppen ska fastställa en kursplan för varje utbildning.

Den undervisande och handledande personalen är ofta utbildningens främsta resurs. En stor del av utbildningen inom yrkeshögskolan kommer, som en följd av kravet på stark arbetslivsanknytning, att genomföras med hjälp av personer, som inte har formell lärarutbildning. Utbildningens kvalitet kommer i hög grad att vara beroende av att lärare och handledare med erforderlig ämnesmässig och pedagogisk kompetens kan rekryteras. Det bör vara en angelägen uppgift för den nya myndigheten att främja fortbildning av dem som medverkar i undervisning och handledning.

För att kunna möta alla deltagares behov av stöd för sitt lärande, ska utbildningarna inom yrkeshögskolan präglas av stor flexibilitet. Den moderna tekniken öppnar möjligheter att stödja vuxnas lärande oberoende av plats och tid. En utbildning som i hög grad bygger på nära samverkan med arbetslivet behöver också anpassas till arbetslivets årsrytm.

Ett delat åtagande

Den grundläggande yrkesutbildningen i gymnasieskolan är yrkesförberedande. Färdigutbildning förutsätts ske efter anställning i ett företag. Det ökade kunskapsinnehållet i produkter och produktionsmetoder liksom ny arbetsorganisation kräver djupare och bredare kompetens av de anställda. Möjligheterna för eleverna att nå dessa kompetensnivåer inom en treårig gymnasieutbildning har minskat. Dessa förändringar accentuerar behovet av eftergymnasial yrkesutbildning.

Yrkeshögskolan innebär, principiellt sett, en vidgning av det allmännas åtagande. Den är delvis förorsakad av arbetslivets förändring, delvis av utvecklingen av gymnasieskolan. Detta motiverar ett ökat åtagande från arbetslivets sida när det gäller den eftergymnasiala yrkesutbildningen. Ett annat starkt skäl för ett ökat åtagande från arbetslivets sida är det inflytande över utbildningens innehåll och inriktning som följer av den föreslagna utformningen av yrkeshögskolan.

Det större åtagandet från arbetslivets sida kan ta sig många uttryck. Det behöver anpassas till situationen inom varje bransch eller utbildning. Det är en angelägen uppgift för branscher, som för sin kompetensförsörjning är beroende av yrkeshögskolan, att hitta former för utjämning av kostnaderna mellan de företag som aktivt medverkar och övriga.

Elevavgifter förekommer för närvarande vid de kompletterande utbildningarna och lärlingsutbildningen för vuxna till vissa hantverksyrken. Avgifterna är, i främst de kompletterande utbildningarna, betungande för deltagarna. De medverkar till att snedvrیدا rekryteringen till utbildningarna i socialt hänseende. Som ett led i strävandena att begränsa skillnaderna för de studerande mellan olika eftergymnasiala yrkesutbildningar, bör möjligheten för anordnare att ta ut elevavgifter upphöra i de fall utbildningen stöds med statsbidrag. Statsbidragen bör då höjas. Detta kan bl.a. ske genom att antalet utbildningsplatser minskas.

Omfattningen av det statliga åtagandet bestäms genom riksdagens beslut om anslaget till yrkeshögskolan. Det är rimligt, att detta av regeringen kopplas till ett prestationskrav uttryckt som ett lägsta antal årsplatser. Det statliga åtagandet omfattar även ekonomiskt stöd till deltagarna, studiestöd. För att uppnå enhetlighet mellan de olika utbildningarna föreslås, att all utbildning inom yrkeshögskolan ska berättiga till studiestöd som eftergymnasial utbildning.

Den struktur för planering och dimensionering av utbildningen inom yrkeshögskolan som föreslås avses leda till, att vissa av dagens utbildningar fasas ut eller ges minskad volym. Därmed kan resurser omfördelas till mer angelägna områden. Den totala omfattningen av den eftergymnasiala yrkesutbildningen bedöms emellertid behöva öka. Skälen härför är flera. Den demografiska utvecklingen med stora pensionsavgångar och små ungdomskullar under det närmaste decenniet, medför att tillflödet till arbetsmarknaden kommer av vara avsevärt lägre än avgångarna. Detta kommer att kräva kompetensutveckling av yrkesverksamma vuxna för att arbetslivets efterfrågan på vissa kvalifikationer ska kunna mötas. Kunskapsinnehållet i såväl produktionsprocesser som produkter ökar ständigt. Det ställer krav på både djupare och bredare kompetenser hos de anställda. Utvecklingen av arbetsorganisationen vid produktionen av varor och tjänster verkar i samma riktning. Det finns anledning att anta att en utbyggd eftergymnasial yrkesutbildning inom vissa områden bättre skulle motsvara arbetsmarknadens behov än en del av den nuvarande högskoleutbildningen. Mot denna bakgrund föreslås att 300 miljoner kronor successivt tillförs yrkeshögskolan med början år 2009.

Deltagarna

Yrkeshögskolan kommer att erbjuda en möjlighet till fördjupning inom det yrkesområde, som en elev valt i gymnasieskolan. Yrkeshögskolan blir en intressant väg för vidare utveckling efter gymnasiet för det stora antal gymnasieelever, som inte uppfattar akademiska studier som ett relevant alternativ. Yrkeshögskolan bör också kunna få stor betydelse genom att erbjuda yrkesverksamma kompetensutveckling i form av kortare kurser och kurspaket med reducerad studietakt i flexibla former.

Betänkandet tar upp några frågor som berör deltagarnas rättssäkerhet m.m. Den nya myndigheten bör bygga upp och driva ett system för registrering av deltagare och studieresultat. Regeringen bör därför uppdraga åt organisationskommittén för yrkeshögskolan att inleda utvecklingen av ett system för dokumentation av deltagare och studieresultat. Deltagare i utbildning inom yrkeshögskolan med statlig, kommunal eller landstingskommunal huvudman ska, liksom studerande vid statliga högskolor, under vissa villkor kunna avskiljas från utbildningen. Vidare bör myndigheten för yrkeshögskolan ansvara för att deltagare i utbildning är försäkrade för personskada m.m.

Kostnadskrävande utbildningar

I direktiven uppdras åt utredaren att lämna förslag om hur ansvaret för speciella och särskilt kostnadskrävande utbildningar, t.ex. flygutbildningar ska utformas.

Flygutbildningarna kännetecknas, utöver kostnadsnivån, av att de är mycket attraktiva. Vidare vänder de sig mot en utpräglat internationell arbetsmarknad. Omfattningen av samhällets åtagande bör bestämmas genom en avvägning mellan behovet av utbildad arbetskraft i landet och tillgängliga resurser.

Samtidigt som pilotutbildningen är starkt reglerad genom internationella överenskommelser bedrivs den f.n. i fyra olika skolformer. Utbildningens karaktär gör att den passar väl in i yrkeshögskolan. Därför föreslås att offentligt finansierad pilotutbildning utanför försvaret ska bedrivas inom yrkeshögskolan. Pilotutbildning ska inte längre kunna anordnas inom gymnasieskolan eller inom högskolan.

Arbetsmarknaden för dem som avslutar utbildningen med CPL-certifikat, som endast ger rätt till fraktflyg med enmotoriga plan, är begränsad. Det kan ifrågasättas om utbildningen utgör en fullständig yrkesutbildning i egentlig mening. Det offentliga åtagande bör enbart omfatta utbildning till fullständig behörighet som trafikflygare i passagerartrafik (ATPL-behörighet).

I betänkandet föreslås, att staten finansierar kostnader för 55 utbildningsplatser i en tvåårig utbildning, som leder fram till ATPL-behörighet. Statens åtagande kan då beräknas till ca 36 miljoner kronor per år inklusive studiestöd. Samtidigt upphör statens kostnader för nuvarande pilotutbildning på ca 31 miljoner kronor och kommunernas merkostnader på ca 29 miljoner kronor.

Inom flygområdet finns utöver pilotutbildningen, utbildning till flygmekaniker och flygtekniker. Också dessa utbildningar är mycket kost-

nadskrävande och styrs av internationella konventioner och certifikat. Man bör pröva om det finns samordningsvinster vid en samlokalisering av utbildningarna av flygteknisk underhållspersonal och piloter. Möjligheterna till samverkan med en kommersiell flygplats och därmed kommersiella flygbolag bör vara en fördel i båda fallen.

Utbildningar inom konst och kultur

Utgångspunkten för yrkeshögskolans utbildningar är att de ska präglas av arbetsmarknadsrelevans och arbetslivsanknytning. Detta är varken rimligt eller möjligt att förverkliga för ett stort antal av de kompletterande utbildningarna, som förbereder för konstnärlig högskoleutbildning eller har en kulturarvsbevarande karaktär. Ett ramverk för kvalitetssäkring och fördelning av statligt ekonomiskt stöd till dessa utbildningar bör därför regleras i en separat förordning.

Förslagen innebär att någon stödform motsvarande nuvarande ”statlig tillsyn” inte kommer att finnas kvar. Kraven för att omfattas av det nya systemet föreslås vara högre än de som nu gäller för att ställas under statlig tillsyn. Dessutom ska samtliga utbildningar inom systemet berättiga till statligt studiestöd. Det medför sannolikt att antalet utbildningar som omfattas av någon typ av statligt stöd kommer att minska.

I likhet med vad som föreslås i fråga om yrkeshögskolan bör anordnarna av dessa utbildningar inte kunna ta ut elevavgifter och samtidigt åtnjuta statligt ekonomiskt stöd. Elevavgifterna vid konstutbildningarna verkar påtagligt socialt segregering, vilket återverkar på rekryteringen till de högre konstnärliga utbildningarna. Statsbidraget bör i stället höjas och höjningen delvis finansieras genom att antalet utbildningsplatser med statsbidrag minskas.

Även dessa utbildningar bör administreras av den nya myndigheten.

En ny myndighet

Förslagen innebär att en ny myndighet skapas, som tar över uppgifter från KY-myndigheten, Skolverket och Myndigheten för skolutveckling. KY-myndigheten avvecklas därmed. Myndigheten ska bl.a. besluta om vilka utbildningar som yrkeshögskolan ska omfatta, besluta om statligt ekonomiskt stöd till utbildningar, ansvara för dokumentation av deltagare och av deras studieresultat, utöva tillsyn över utbildningar, ansvara för uppföljning av utbildningarna och utbildningsanordnarnas kvalitetsarbete samt säkerställa att all verksamhet utvärderas.

Arbetslivet förutsätts få ett starkt inflytande också över myndighetens prioriteringar och beslut. En kvalificerad omvärldsbevakning med inriktning på förändringar av kompetensbehoven på arbetsmarknaden är en förutsättning för att myndighetens verksamhet ska vinna respekt och upplevas som legitim. Myndigheten måste ha breda kontaktytor såväl mot företag, myndigheter, branscher och näringslivsorganisationer som mot arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer.

Myndigheten föreslås inledningsvis omfatta 55 anställda så att – trots volymökningen – en ambitionshöjning jämfört med den nuvarande KY-

myndigheten blir möjlig inom ett antal områden, särskilt omvärldsanalys samt uppföljning, tillsyn och kvalitetsgranskning.

Vid övervägandena om myndighetens lokalisering bedöms kompetensförsörjningen vara av avgörande betydelse. Detta talar för en lokalisering nära något av de större universiteten. Uppföljning, tillsyn och kvalitetsgranskning underlättas påtagligt om myndigheten lokaliseras centralt i södra hälften av landet. En ny statlig myndighet bör inte förläggas till Stockholms-, Göteborgs- eller Malmö/Lund-regionerna.

Sammantagna leder övervägandena till att den nya myndigheten bör lokaliseras till någon av orterna Västerås, Eskilstuna, Örebro eller Norrköping. Förutsättningarna att där rekrytera personal med den erforderliga kompetensen bör vara goda. I det slutliga valet utgör den starka forskningsmiljö kring yrkesutbildning som finns vid universitetet i Linköping och nedläggningen av Nationellt centrum för flexibelt lärande argument för att förlägga myndigheten till Norrköping.

Kostnader

De förslag som innebär kostnadsökningar för staten är utvidgning av rätten till studiestöd, kompensation för avveckling av elevavgifter, reformering av pilotutbildningen samt uppbyggnaden av den nya myndigheten. Vidare medför en allmän volymökning av den eftergymnasiala yrkesutbildningen en kostnadsökning.

Förslagen innebär en nettokostnadsökning – utöver en eventuell allmän volymökning – på knappt 53 miljoner kronor. Denna merkostnad föreslås bli finansierad genom en minskning av antalet utbildningsplatser inom yrkeshögskolan med ca 550.

En utökning av utbildningsvolymen bör finansieras genom omföring av medel från anslagen till högskoleutbildning.

Genomförande

Avsikten är att yrkeshögskolan ska bildas den 1 juli 2009. Genomförandet måste ske så att pågående utbildning och deltagarna i denna påverkas så lite som möjligt. Principen bör vara att KY-myndighetens och Skolverkets beslut enligt nuvarande regelverk ska gälla under den tidsperiod som besluten avser, även för tid efter den 1 juli 2009. Deltagare, som påbörjat en utbildning enligt nuvarande regelverk, ska kunna fullfölja denna.

De uppgifter avseende pågående eller beslutad utbildning, som enligt nu gällande reglering ankommer på KY-myndigheten respektive Skolverket, ska efter den 1 juli 2009 med stöd av övergångsbestämmelser, fullgöras av myndigheten för yrkeshögskolan i enlighet med nu gällande författningar.

Konsekvenser

KY-myndigheten i Hässleholm kommer att upphöra och verksamheten avvecklas. Ett 25-tal arbetstillfällen försvinner därmed. De berörda

kommer i kraft av lagen om anställningsskydd, att erbjudas anställning vid den nya myndigheten. Ett bortfall av ca 25 arbetstillfällen bör ha marginell betydelse för kommunen.

De gymnasiala pilotutbildningarna i Västerås och Arvidsjaur föreslås upphöra. Detsamma avses gälla pilotutbildningen vid TFHS i Lund. Förändringen innebär ett bortfall av ca 100 elever från gymnasieskolan i Arvidsjaur, praktiskt taget samtliga från andra kommuner. En nedläggning av pilotutbildningen i Arvidsjaur kommer att påverka kommunen negativt. Man bör därför pröva om den nya pilotutbildningen inom yrkeshögskolan till en mindre del kan lokaliseras till Arvidsjaur och där genomföras i samarbete med Luleå.

Två syften med den föreslagna reformen är att stärka kvaliteten på den eftergymnasiala yrkesutbildningen och att öka tydligheten för studerande och arbetsgivare. De föreslagna åtgärderna kommer att kräva anpassning från utbildningsanordnarnas sida.

Förändringarna för de kompletterande utbildningarna gäller väsentligen att det statliga stödet omfördelas, så att elevavgifterna kan avskaffas för de utbildningar som får statligt stöd. Antalet bidragsberättigade utbildningsplatser kan då beräknas minska och alla nuvarande skolor kommer inte att kunna erhålla statsbidrag.

För samtliga utbildningar gäller, att deras ställning i yrkeshögskolan prövas när nuvarande beslut av Skolverket respektive KY-myndigheten upphör att gälla. Då ska den nya myndigheten pröva en ansökan från anordnaren. Den bedöms då med utgångspunkt i kvalitetskriterierna inom yrkeshögskolan. Utbildningsanordnare, som inte kan eller önskar anpassa verksamheten till de nya kriterierna, kommer att ställas utanför ramverket och därmed utan statligt stöd, studiestöd och kvalitetskontroll.

Förslag till lag om yrkeshögskolan

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Bestämmelserna i denna lag syftar till att säkerställa

- att arbetslivets behov av eftergymnasial yrkesutbildning tillgodoses,
- att statens stöd till eftergymnasiala yrkesutbildningar fördelas effektivt, och
- att eftergymnasiala yrkesutbildningar med statligt stöd håller hög kvalitet.

Syftet med bestämmelserna är även att tillgodose behov av eftergymnasial yrkesutbildning inom smala yrkesområden som avses leda till förvärvsarbete för deltagarna.

2 § I lagen avses med

- *deltagare*: den som är antagen till och bedriver studier vid en utbildning som ingår i yrkeshögskolan,
- *uppdraagsutbildning*: utbildningsverksamhet som anordnas mot ersättning från uppdragsgivare som inte är en fysisk person och där uppdragsgivaren utser den som ska få delta i utbildningen,
- *yrkeshögskolan*: samtliga utbildningar i 3 §,
- *årsplats*: en deltagarplats i heltidsutbildning.

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer beslutar om vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan.

4 § Utbildning inom yrkeshögskolan kan anordnas av statliga universitet och högskolor, kommuner, landsting och enskilda fysiska eller juridiska personer. Utbildningsanordnarna får anordna utbildningen i samverkan med andra.

5 § Verksamheten inom yrkeshögskolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom yrkeshögskolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom yrkeshögskolan främja jämställdhet mellan könen och aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.

Utbildningen

6 § En utbildning inom yrkeshögskolan ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella eller specialutformade program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper.

7 § Utbildningen ska

1. ha sin grund dels i kunskap som genererats i produktionen av varor och tjänster, dels i vetenskap och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans nås,
2. ge sådana fördjupade teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet,
3. präglas av såväl teoretiskt djup som en stark arbetslivsanknytning,
4. utvecklas och bedrivs i samverkan mellan arbetsliv och utbildningsanordnare, och
5. bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

Bidrag och avgifter

8 § En anordnare av utbildning inom yrkeshögskolan kan efter ansökan få statsbidrag eller särskilda medel. Bidragen eller medlen fördelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

9 § Utbildning inom yrkeshögskolan, för vilken utbildningsanordnaren får statsbidrag eller särskilda medel enligt 8 §, ska vara avgiftsfri för deltagarna.

Deltagaravgifter, som utbildningsanordnaren tar ut för annan utbildning än som avses i första stycket, ska vara skäliga med hänsyn till de kostnader som anordnaren har, förutsatt att kostnaderna i sig kan anses rimliga för verksamheten.

Uppdragsutbildning

10 § En anordnare av utbildning inom yrkeshögskolan får efter anmälan till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bedriva sådan utbildning även som uppdragsutbildning.

11 § Regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får ta ut avgifter av en sådan utbildningsanordnare som avses i 10 §.

Organisation

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer beslutar om hur många årsplatser en utbildning inom yrkeshögskolan ska omfatta.

13 § De personer som anlitas av utbildningsanordnaren för undervisning eller handledning ska genom utbildning eller erfarenhet ha kompetens för den utbildning som de ska bedriva. Prop. 2008/09:151 Bilaga 2

14 § Utbildningsanordnaren ska se till att kompetensutveckling anordnas för de personer som anlitas för undervisning eller handledning.

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka examina som får avläggas.

Utbildningsanordnaren får utfärda utbildningsbevis och examensbevis enligt de föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Deltagare

16 § En utbildning inom yrkeshögskolan ska vara öppen för alla som uppfyller behörighetskraven för utbildningen.

17 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka behörighetsvillkor som ska gälla för att bli antagen till en utbildning inom yrkeshögskolan.

18 § Kan inte alla behöriga sökande till en utbildning inom yrkeshögskolan tas emot, ska urval göras bland de sökande. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om urval.

19 § Deltagarna i en utbildning inom yrkeshögskolan ska ha rätt att utöva inflytande över utbildningen.

Utbildningsanordnaren ska verka för att deltagarna tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

20 § Regeringen får meddela föreskrifter om att en deltagare tills vidare ska avskiljas från utbildningen i fall då deltagaren

1. lider av psykisk störning,
2. missbrukar alkohol eller narkotika, eller
3. har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Som ytterligare förutsättning för ett avskiljande gäller att det, till följd av något sådant förhållande som avses i första stycket 1–3, bedöms föreligga en påtaglig risk att deltagaren kan komma att skada annan person eller värdefull egendom under utbildningen.

Övriga föreskrifter

21 § En särskild nämnd ska pröva frågor om avskiljande. Nämndens ordförande ska vara jurist och ha erfarenhet som domare.

Nämndens beslut i avskiljandefrågor får överklagas till allmän förvaltningsdomstol av deltagaren och utbildningsanordnaren.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Ett beslut om avskiljande ska, om den som har avskiljts begär det, omprövas efter två år.

22 § För prövning av överklagande av vissa andra beslut än de som avses i 21 § svarar en särskild överklagandenämnde. Nämndens beslut med anledning av ett överklagande dit får inte överklagas.

23 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om utbildningarna inom yrkeshögskolan.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009, då lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning ska upphöra att gälla.

2. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för utbildning för vilken det före den 1 juli 2009 har beviljats statligt stöd enligt bestämmelserna i förordningen (2001:1131) om kvalificerad yrkesutbildning. Detsamma gäller för utbildning, för vilken beslut om statligt stöd har förlängts enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till förordningen om upphävande av förordningen (2001:1131) om kvalificerad yrkesutbildning.

Förslag till lag om bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om statligt stöd till vissa eftergymnasiala utbildningar

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Regeringen får meddela föreskrifter om grunderna för kommuners och landstings organisation och verksamhetsformer samt deras befogenheter och åligganden när det gäller statligt stöd till utbildningar som avses i 2 §.

2 § Föreskrifterna ska avse statligt stöd för av kommunen eller landstinget anordnad eftergymnasial utbildning som

1. förbereder för konstnärlig högskoleutbildning, eller
2. bidrar till att bevara det svenska kulturarvet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

Häri genom föreskrivs i fråga om skollagen (1985:1100)¹
dels att 2 kap. 3 § och 11 kap. 1, 2, 20, 21 och 24 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter 11 kap. 16 § ska lyda ”Gymnasial vuxenutbildning”.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***2 kap.**

3 §

Kommuner och landsting är skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak *skall* bedriva.

Undantag får göras endast om personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.

Varje kommun och landsting *skall* vidare sträva efter att för undervisning i gymnasieskolan, gymnasial vuxenutbildning *och påbyggnadsutbildning* anställa lärare som har forskarutbildning.

Kommuner och landsting är skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak *ska* bedriva.

Varje kommun och landsting *ska* vidare sträva efter att för undervisning i gymnasieskolan *och* gymnasial vuxenutbildning anställa lärare som har forskarutbildning.

11 kap.

1 §

Komvux består av grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning *och påbyggnadsutbildning*.

Utbildningen i komvux *skall* anordnas i form av kurser.

Komvux består av grundläggande vuxenutbildning *och* gymnasial vuxenutbildning.

Utbildningen i komvux *ska* anordnas i form av kurser.

2 §²

Grundläggande vuxenutbildning syftar till att ge vuxna sådana kunskaper och färdigheter som de behöver för att delta i samhälls- och arbetsliv. Den *skall* också syfta till att möjliggöra fortsatta studier.

Gymnasial vuxenutbildning syftar till att ge vuxna kunskaper

Grundläggande vuxenutbildning syftar till att ge vuxna sådana kunskaper och färdigheter som de behöver för att delta i samhälls- och arbetsliv. Den *ska* också syfta till att möjliggöra fortsatta studier.

Gymnasial vuxenutbildning syftar till att ge vuxna kunskaper och

¹ Lagen omtryckt 1997:1212.

² Senaste lydelse 2001:293. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket upphävs.

och färdigheter på en nivå som motsvarar den som utbildningen i gymnasieskolan *skall* ge.

Påbyggnadsutbildning syftar till att ge vuxna en sådan utbildning som leder till en ny nivå inom deras yrke eller till ett nytt yrke. Vad som sägs i detta kapitel om gymnasial vuxenutbildning gäller också påbyggnadsutbildning.

färdigheter på en nivå som motsvarar den som utbildningen i gymnasieskolan *ska* ge.

Prop. 2008/09:151
Bilaga 2

20 §³

Kommuner och landsting är skyldiga att till sin gymnasiala vuxenutbildning ta emot en behörig sökande från en annan kommun, om

1. hemkommunen har åtagit sig att svara för kostnaderna för elevens utbildning,

2. det är fråga om en sådan utbildning eller utbildningsplats för vilken kommunen eller landstinget har rätt till ersättning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 24 §, *eller*

3. *det är fråga om en påbyggnadsutbildning som finansieras med statliga medel enligt beslut av Statens skolverk.*

Kommuner och landsting är skyldiga att till sin gymnasiala vuxenutbildning ta emot en behörig sökande från en annan kommun, om

1. hemkommunen har åtagit sig att svara för kostnaderna för elevens utbildning, *eller*

2. det är fråga om en sådan utbildning eller utbildningsplats för vilken kommunen eller landstinget har rätt till ersättning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 24 §.

21 §⁴

Den som vill delta i gymnasial vuxenutbildning *skall* ansöka om detta hos styrelsen för utbildningen i sin hemkommun. *Detta gäller dock inte ansökan om att delta i påbyggnadsutbildning som finansieras med statliga medel enligt beslut av Statens skolverk. En sådan ansökan skall lämnas till styrelsen för utbildningen i den kommun eller det landsting som anordnar eller låter anordna utbildningen.*

Om ansökan i andra fall avser en utbildning som en annan kommun

Den som vill delta i gymnasial vuxenutbildning *ska* ansöka om detta hos styrelsen för utbildningen i sin hemkommun.

Om ansökan avser en utbildning som en annan kommun eller ett

³ Senaste lydelse 2006:528.

⁴ Senaste lydelse 2006:528.

eller ett landsting anordnar eller låter anordna, skall styrelsen skyndsamt sända ansökan vidare till styrelsen för utbildningen där. Till en sådan ansökan skall styrelsen foga ett yttrande av vilket det framgår om hemkommunen åtar sig att svara för kostnaderna för elevens utbildning, såvida det inte på grund av tidigare överenskommelse är onödigt. Regeringen får vidare meddela föreskrifter om när ett yttrande inte behöver fogas till en ansökan.

Åtagande att svara för kostnaderna skall alltid lämnas om den sökande med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i en annan kommuns gymnasiala vuxenutbildning och påbyggnadsutbildning. I sådant fall äger 5 kap. 33 § motsvarande tillämpning beträffande ungdomar fram till och med det första kalenderhalvåret det år då ungdomarna fyller tjugo år.

landsting anordnar eller låter anordna, ska styrelsen skyndsamt sända ansökan vidare till styrelsen för utbildningen där. Till en sådan ansökan ska styrelsen foga ett yttrande av vilket det framgår om hemkommunen åtar sig att svara för kostnaderna för elevens utbildning, såvida det inte på grund av tidigare överenskommelse är onödigt. Regeringen får vidare meddela föreskrifter om när ett yttrande inte behöver fogas till en ansökan.

Åtagande att svara för kostnaderna ska alltid lämnas om den sökande med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i en annan kommuns gymnasiala vuxenutbildning. I sådant fall äger 5 kap. 33 § motsvarande tillämpning beträffande ungdomar fram till och med det första kalenderhalvåret det år då ungdomarna fyller tjugo år.

24 §⁵

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för en kommun att betala ersättning för gymnasial vuxenutbildning till den kommun eller det landsting som anordnar utbildningen.

Hemkommunen *skall* lämna stöd till inackordering enligt 5 kap. 33 § till ungdomar fram till och med första kalenderhalvåret det år då ungdomarna fyller 20 år *dels i sådana fall som avses i första stycket, dels om ungdomarna deltar i påbyggnadsutbildning som finansieras med statliga medel enligt beslut av Statens skolverk.*

Hemkommunen *ska i sådana fall som avses i första stycket* lämna stöd till inackordering enligt 5 kap. 33 § till ungdomar fram till och med första kalenderhalvåret det år då ungdomarna fyller 20 år.

Kraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

⁵ Senaste lydelse 2006:528.

2. Påbyggnadsutbildning som studerande påbörjat före den 31 augusti 2009 ska fortsättningsvis anordnas till dess de studerande har avslutat den. Äldre bestämmelser ska tillämpas på sådan utbildning. Prop. 2008/09:151 Bilaga 2

Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 36 § sekretesslagen (1980:100)⁶ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

36 §⁷

Sekretess gäller hos Skolväsendets överklagandenämnd i ärenden som överklagats dit samt i Statens skolverks tillsynsverksamhet för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller dock inte nämndens eller verkets beslut i ett ärende.

Sekretess gäller hos Skolväsendets överklagandenämnd i ärenden som överklagats dit samt i Statens skolverks och Myndigheten för yrkeshögskolans tillsynsverksamheter för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller dock inte nämndens, verkets eller Myndigheten för yrkeshögskolans beslut i ett ärende.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

⁶ Lagen omtryckt 1992:1474.

⁷ Senaste lydelse 2006:854.

Förteckning över remissinstanser avseende betänkandet Yrkehögskolan. För yrkeskunnande i förändring (SOU 2008:29)

Prop. 2008/09:151
Bilaga 3

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av Riksdagens ombudsmän (JO), Kammarrätten i Göteborg, Försäkringskassan, Socialstyrelsen, Myndigheten för handikappolitisk samordning, Ekonomistyrningsverket, Arbetsgivarverket, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Statskontoret, Statistiska centralbyrån, Statens skolverk, Myndigheten för skolutveckling, Nationellt centrum för flexibelt lärande, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Internationella programkontoret för utbildningsområdet, Folkbildningsrådet, Högskoleverket, Verket för högskoleservice, Överklagandenämnden för högskolan, Högskolans avskiljandenämnd, Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Kungl. Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, Mittuniversitetet, Sveriges lantbruksuniversitet, Blekinge tekniska högskola, Danshögskolan, Högskolan i Borås, Högskolan Dalarna, Högskolan på Gotland, Högskolan Väst, Konstfack, Kungl. Konsthögskolan, Malmö Högskola, Mälardalens högskola, Teaterhögskolan i Stockholm, Stiftelsen Högskolan i Jönköping, Centrala studiestödsnämnden, Överklagandenämnden för studiestöd, Vägverket, Luftfartsstyrelsen, Konkurrensverket, Glesbygdsverket, Verket för näringslivsutveckling, Ungdomsstyrelsen, Statens kulturråd, Nämnden för hemslöjdsfrågor, Riksantikvarieämbetet, Handikappombudsmannen, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet), Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, Utredningen om en ny lärarutbildning (U 2007:10), Arvidsjaurs kommun, Eskilstuna kommun, Falu kommun, Gotlands kommun, Göteborgs kommun, Härnösands kommun, Hässleholms kommun, Klippans kommun, Kramfors kommun, Linköpings kommun, Luleå kommun, Lunds kommun, Malmö kommun, Nacka kommun, Norrköpings kommun, Oxelösunds kommun, Tyresö kommun, Umeå kommun, Vänersborgs kommun, Västerås kommun, Dalarnas läns landsting, Västernorrlands läns landsting, Östergötlands läns landsting, Skåne läns landsting, Samverkansorganet i Värmlands län, Samverkansorganet i Östergötlands län, Almega, BF Scandinavian Aviation Academy AB, FRIKS Fria konstnärliga och hantverksinriktade skolor, Företagarna, Gotlands Tonsättarskola, Kungl. Dramatiska Teatern AB, Kungl. Operan AB, Landsorganisationen i Sverige, Lernia AB, Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Metallgruppen, Riksförbundet för Kvalificerad Yrkesutbildning, Riksförbundet Vuxenutbildning i samverkan, Svensk Pilotförening, Svenska Flygföretagens Riksförbund, Svenskt Näringsliv, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Sveriges Auktoriserade Utbildningsföretag, Sveriges förenade studentkårer, Sveriges Hantverksråd, Sveriges Kommuner och Landsting, Teknikföretagen, Tjänstemännens Centralorganisation, Utbildningsrådet för Hotell och Restauranger, Vuxenstuderandes Intresseorganisation samt VVS Företagen.

Utänför remisslistan har dessutom Fritidsledarskolorna, Nätverket kommunal vuxenutbildning i Sjuhäradsområdet, Stiftelsen Gerlesborgsskolan, Anders Sköld och Stefan Johansson, Svenska Bussbranschens Riksförbund, Sägverkens och Träindustrins yrkesnämnd, Regionförbundet Jönköpings län, Sveriges Marknadsförbund, Folkuniversitetet, Sveriges Hudterapeuters Riksorganisation, Svenska Folkhögskolans Lärarförbund, Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd, SELMA SPA+, Stiftelsen Capellagården, Fastighetsbranschens Utbildningsnämnd, Region Blekinge, Göteborgsregionens kommunalförbund, Svensk Energi, Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund, Svenska Resebyråföreningen, Privatskolan för Hudvård & Spa AB, Stiftelsen för Kvalificerad Yrkesutbildning i Mellansverige, Regionförbundet södra Småland, SACO-S och ST vid Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, KY Kronoberg, Gymnasieförvaltningen i Växjö kommun, Branschrådet Svensk Massage, The Paper Province, Tranås kommun, Svensk Scenkonst, Länsstyrelserna i Blekinge, Kalmar, Kronobergs och Skåne län, Axelsons Gymnastiska Institut, Hälsingeutbildning, BluePeak AB, Åre kommun, Vuxenutbildningen Upplands-Bro, IF Metall, Svensk Flygteknikerförening, Hässlöggymnasiet, Nordic Business Institute – NBI i Växjö AB, Branschorganisationen Spa & Hälsa, Flygteoriskolan Barkarby AB, Centrum för LivsLångt Lärande, Flygarbetsgivarna, Hästnäringens Yrkesnämnd, Naturbrukets Yrkesnämnd och Skogsbrukets Yrkesnämnd, Nyköpings kommun, Vuxenutbildningen i Karlsborg, Hantverkarnas Riksorganisation, Industrikommittén, Naturbruksskolornas Förening, Kungsair Training AB, Svenska Studentbostadsföreningen, Norrtälje kommun, HV Skola, Ladokkonsortiet, Sätergläntan – Hemslöjdens gård, Installatörernas Utbildningscentrum, Avitrans Nordic AB, Skyways Express, Näringslivet i 10 kommuner i nordöstra Skåne, västra Blekinge och södra Kronoberg, Samarbetskommittén Skåne Nordost, Svensk Ventilation samt Fackförbundet ST inkommit med yttrande.

Skolväsendets överklagandenämnd, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Institutet för tillväxtpolitiska studier, Stockholms kommun, Uppvidinge kommun, Friskolornas Riksförbund, Föreningen Sveriges Skolchefer, Kommunala yrkesnämnden, Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer, Metallgruppens utbildningsråd, Svensk Pilotutbildning i Göteborg, Sveriges elevråd – SVEA, Sveriges Elevråds Centralorganisation, Sveriges Skolledarförbund och Teknikföretagens Yrkesnämnd har beretts tillfälle att avge yttrande men har avstått från att yttra sig.

Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 36 § sekretesslagen (1980:100)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.**36 §²**

Sekretess gäller hos Skolväsendets överklagandenämnd i ärenden som överklagats dit samt i Statens skolinspektionens *tillsynsverksamhet* för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller dock inte nämndens *eller* Skolinspektionens beslut i ett ärende.

Sekretess gäller hos Skolväsendets överklagandenämnd i ärenden som överklagats dit samt i *tillsynsverksamhet hos Statens skolinspektion och Myndigheten för yrkeshögskolan* för uppgift om *en* enskilda personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller dock inte nämndens, Skolinspektionens *eller Myndigheten för yrkeshögskolans* beslut i ett ärende.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för uppgifter i sådana ärenden och i sådan verksamhet där handlingarna omhändertagits för arkivering före denna tidpunkt.

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2008:228.

Lagrådets yttrande

Prop. 2008/09:151
Bilaga 5

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2009-02-19

Närvarande: F.d. justitierådet Nina Pripp, regeringsrådet Nils Dexe och f.d. justitieombudsmannen Nils-Olof Berggren.

Sekretess inom yrkeshögskolan

Enligt en lagrådsremiss den 12 februari 2009 (Utbildningsdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Anna Skeppstedt.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 2009

Närvarande: statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Odell, Ask, Husmark Pehrsson, Larsson, Torstensson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Tolgfors

Föredragande: statsrådet Björklund

Regeringen beslutar proposition 2008/09:151 Sekretess inom yrkeshögskolan